

Luc Vankrunkelsven: "Ga: tot de einden der aarde"

Inleiding en welkom

We zijn hier samen om het leven en het sterven van Luc Vankrunkelsven te gedenken. We doen dit in de naam van zijn en van onze Vader/Moeder, Zoon en Broeder en inspirerende Geest in ons midden, amen (+).

Velen onder ons hebben Luc persoonlijk gekend, voor anderen wordt het een kennismaking. We laten hem aan het woord via zijn geschriften en zingen liederen van Herman Verbeek, zijn spirituele inspirator. We maken ook tijd voor korte getuigenissen over wat Luc voor jou heeft betekend.

Luc is geboren te Diest op 21 mei 1956. 18 jaar later treedt hij in bij de norbertijnen van Averbode en zes jaar later wordt hij diaken gewijd. Vanaf 1981 vervult hij zijn burgerdienst als medewerker van Buurthuis 't Schijnpoot. Zijn burgerdienst in het noorden van Antwerpen was een *eyeopener*. Luc zou de inzet voor de armen en de strijd tegen onrechtvaardigheid nooit meer loslaten. Na die burgerdienst beslist hij uitdrukkelijk om het parcours dat leidde tot het priesterschap niet voort te zetten. Luc is vanaf dan de facto permanent diaken in de letterlijke betekenis van die beide woorden: permanent bezig met de verkondiging van het Woord en met de dienst aan de armen.

Tien jaar lang is hij werkzaam in het bezinningscentrum van de abdij, een paar jaar in combinatie met de vormingsdienst van Pax Christi Vlaanderen. In 1990 richtte hij in de abdij Wervel op en blijft er in dienst tot aan zijn pensioen in 2021. Vanaf 1992 woont Luc in Brussel maar de band met de abdij wordt nooit doorgeknipt. In onze hoofdstad sluit hij zich aan bij de Beweging Missionair Engagement en bij de parochiegemeenschap De Goede Bijstand. In 2000 neemt Luc een lange sabbatperiode in Brazilië. Hierna volgen ieder jaar lange verblijven en later kortere reizen naar dit land...

Eerste lezing uit zijn boekje 'Het bidt in mij. Gebeden zonder 'Heer'

Bron: Luc Vankrunkelsven, Het bidt in mij. Gebeden zonder 'Heer', DABAR, Aalsmeer, 1993, pag. 5

Bidden? Soms tegen beter 'weten' in. Niet meer kunnen bidden. Niet meer willen. Omdat oude woorden het niet meer doen en nieuwe zich nog niet aandienen.

Bidden: een hachelijke onderneming.

Onderneming? Het bidt in mij, in ons. Om te bidden zijn geen trucs nodig, geen ondernemingen. Het komt. Het bidt. In onuitsprekelijke verzuchtingen. Soms in gefluister. Organisatie, onderneming staan haaks op bidden, bidden dat je toevalt.

Verzuchtingen, liefkozingen, vertwijfeling, woede, verwondering, schroom... willen niet stom blijven. 'Het' zoekt taal in ons, tussen ons in. Bijvoorbeeld in een 'bidden zonder Heer'.

Lied: Eerder zullen schelpen spreken (zangmap pag. 70)

Gebed: 'Bidden is mij niet gegeven'

Bron: Luc Vankrunkelsven, Het bidt in mij. DABAR, Aalsmeer, 1993, pag. 34

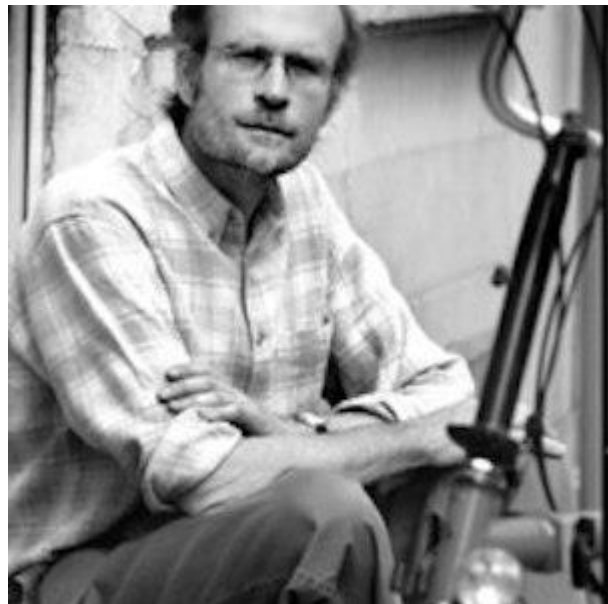
Bidden is mij niet gegeven,
als ik volkeren zie vertrapt.
Het vloekt in mij.
Laat dan maar
mijn vloeken bidden zijn.

Bidden is mij niet gegeven,
als ik kinderen zie verkracht.
Het huilt in mij.
Laat dan maar
mijn huilen bidden zijn.

Bidden is mij niet gegeven,
als ik vluchtelingen zie verjaagd.
Het stormt in mij.
Laat dan maar
mijn stormen bidden zijn.

Bidden is mij niet gegeven,
als ik kapitaal zie heersen.
Het breekt in mij.
Laat dan maar
mijn breken bidden zijn.

Bidden is mij gegeven,
als ik vloeken mag,
als ik huilen kan,
als ik stormen durf,
als ik breken leer,
om zoveel onrecht,
om zoveel leed.

Tweede lezing uit een interview van begin dit jaar

Bron: <https://vilt.be/nl/nieuws/import-soja-van-overzee-aan-de-basis-van-stikstofprobleem>

U bent kloosterling. Wat is de connectie tussen religie en landbouw?

"Norbertijnen hebben misschien wel van nature een agrarische roeping. De Orde dateert immers uit de twaalfde eeuw, dus vóór de opkomst van de steden. De eerste Norbertijnen hebben bossen gekapt en moerassen drooggelegd om de landbouw meer ontwikkelingskansen te geven. Misschien is het vandaag onze taak om landbouw en milieu weer wat dichter bij elkaar te brengen."

Wanneer is uw persoonlijke betrokkenheid met landbouw tot stand gekomen?

"Dat gaat terug tot 1989. Ik was directeur van het bezinningscentrum van de abdij toen we voor boeren en geïnteresseerden in de landbouw een lezing en een weekend organiseerden met de Nederlandse priester-politicus Herman Verbeek, auteur van het boek "In boeren handen". Tijdens dat weekend heb ik mijn roots herontdekt, want als kind heb ik met mijn vader, die veearts was, heel wat boerderijen bezocht. Het idee om landbouwers, consumenten, milieuorganisaties en de derdewereldbeweging dichter bij elkaar te brengen, leek me heel interessant. Hoewel ik met heel wat onderwerpen bezig was, heb ik voor mezelf toen beslist om sterker te gaan focussen op het landbouwverhaal."

Twee maanden na dat bezinningsweekend ontstaat de Werkgroep voor een Rechtvaardige en Verantwoorde Landbouw (Wervel). Luc zette zich als oprichter van Wervel decennialang in voor een alternatief landbouwsysteem. Wervel groeide uit tot een gevestigde, professionele organisatie met zes vaste werknemers en veel vrijwilligers.

Zelf richt Luc zijn pijlen in het bijzonder op de gevolgen van het internationale agrokapitalisme, zoals hij dat noemt. Zo trekt hij zich het lot van de Braziliaanse natuur en van kleine familiale boeren aan die volgens hem erg te lijden hebben onder de sojaverslaving. *"De Europese en ook Chinese veeteelt draait op import van soja uit Brazilië."* Sinds een kleine 20 jaar is hij vooral ook begaan met het lot van de Cerrado, een immense savanne in Brazilië.

Hoe is uw betrokkenheid bij de Cerrado tot stand gekomen?

"Van 2003 tot 2008 werkte ik voor een vakbond van familiale, kleine boeren in de drie zuidelijke staten van Brazilië. Tijdens een tournee in 2009 werd mij door plaatselijke organisaties gevraagd om in Europa de Cerrado zichtbaar te maken. Dat doe ik via de publicaties van boeken, artikels, lezingen en acties. Ik heb het gebied in Brazilië inmiddels 25 keer bezocht. Dit najaar heb ik een laatste bezoek gepland."

En inderdaad, ondanks zijn verzwakte gezondheid door de vergevorderde ziekte ALS vertrok Luc samen met Herman en Siska en met veel vastberadenheid en strijd lust op 17 augustus naar de Cerrado. Daar heeft hij nog de Portugese versie van zijn laatste boek 'Vernietiging en herstel' kunnen voorstellen. In een rolstoel, maar met veel wilskracht en presence. Deze missie startte in de Belgische Ambassade in Brasília. Dan volgden ontmoetingen met leiders van sociale bewegingen, studenten en professoren in Goiânia, Salvador, Rio Pomba, Juiz de Fora en Chapecó. Onderweg waren er ontmoetingen met de Tupinamba en de Guaraní, inheemse volken die hem nauw aan het hart lagen. Het was bewonderenswaardig en pakkend. Zijn twee reisgezellen getuigen: "Luc bracht ook tijdens deze laatste reis weer heel wat mensen bij elkaar. Hij was een man van verbinding en werd er op handen gedragen. Iemand die zonder te veel woorden – want zo was hij – bij iedereen een diepe indruk naliet." Het weerzien deed Luc immens veel deugd maar eiste zijn tol. In Chapecó begaf zijn gezondheid het. Luc is vredig heengegaan in het Hospital Unimed Chapecó in het zuiden van Brazilië. Op 15 september 2023, de dag waarop hij normaal naar huis zou terugkeren. Hij werd 67 jaar.

Lied: 'Doopbelijdenis'

Bron: Getijden. Monnikenzangen van Herman Verbeek, CD 1, nr. 3

Gebed: 'Bidden maakt trager'

Bron: Luc Vankrunkelsven, Het bidt in mij. DABAR, Aalsmeer, 1993, pag. 28

Bewegen is jouw diepste wezen,
jouw eigen-naam.

Laat mij mee bewegen,
laat mij verlangzamen op sandalen, per fiets, per trein.

Laat mij gaande-weg
dienstweigeren in de godendienst van sneller, hoger, sterker.
Bevrijdt mij uit de files van ieders auto, ieders vrijheid.

Laat mij delen in jouw bewegen,
in éénklank met al wat leeft.
Begeleidt mij in vertragen.
Want Liefde gaat langzaam.

Tijd voor getuigenissen over Luc Vankrunkelsven

Collecte en praktische punten

Tafelgebed 33: Midden in ons midden

Brood en wijn delen

Vrije voorbeden met als acclamatie 'Ga: tot de einden der aarde' (pag. 39)

Onzevader

Lied: 'Als ik teneer ben'

Bron: Getijden. Monnikenzangen van Herman Verbeek, CD 1, nr. 15

Vredeswens en zending: 'Vrede eten' (zangmap pag. 21)

Luc leefde zo veel mogelijk naar zijn idealen en consequent. Hij at zo weinig mogelijk vlees tenzij van eigen kweek, kleepte zich met hennep, nam voor zijn verplaatsingen voornamelijk het openbaar vervoer en bouwde in zijn leven bewust stiltemomenten in om zich blijvend bewust te zijn waar het om draait, zoekend naar Waarheid, naar Wegen voor een menswaardig Leven voor alle mensen.

En daarmee is het verband gelegd met zijn religieuze leven, dat hij tot in de kern wilde beleven. Met zoveel ontzag voor het mysterie en God dat hij het nooit, of bijna nooit uitsprak. Hij zou zich niet tonen als religieus, maar als mens met de mensen.

Een enkele keer zal hij het gebruiken om in de pers zijn punt te kunnen maken. Want hij vond dat religie en politiek samen gaan. Daarvoor gebruikte hij vaak citaten van Gandhi: *'Zelf heeft Gandhi eens gezegd, dat hij slechts het masker van een politicus droeg, maar in wezen een man van de godsdienst was. Maar ook, dat zij die zeggen dat religie niets met politiek te maken heeft, niet weten wat religie is.'*

(+)

